

Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

Avgjørelse FinKN 2021-866

20.9.2021

Trafikkforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Grunnlag for gebyr – disp. – opphør grunnet manglende betaling – bytte av forsikringsselskap – sen melding om opphør i TFFAuto.

Klager ble ilagt gebyr for perioden 8.1.21–10.1.21. Klager hadde tidligere tegnet forsikring i forsikringsselskap A, men denne forsikringen ble av selskapet brakt til opphør grunnet manglende betaling. Forsikringsselskap A la inn i TFFAuto den 11.1.21 at forsikringen var gått til opphør 7.1.21. I perioden var også klager i prosess med å bytte forsikringsselskap til selskap B, og også i kontakt med forsikringsselskap C. Klager påklagde gebyret og anførte i hovedsak at gebyret måtte ettergis da kjøretøyet hadde blitt uforsikret grunnet forhold ved forsikringsselskapene, noe som var utenfor hans kontroll. Klager redegjorde for at forsikringsselskap A urettmessig hadde avsluttet hans forsikring, og at dette, samt forholdet ved bytte av forsikringsselskap, var årsaken til at kjøretøyet var blitt oppført som uforsikret. Trafikkforsikringsforeningen på sin side opprettholdt gebyrileggelsen og anførte at det ikke var grunnlag for å gi dispensasjon. Nemnda kom til at det ikke var grunnlag for å gi dispensasjon grunnet forholdet ved forsikringens opphør, da klager kunne unngått gebyr ved å betale opprinnelig faktura, eller i det minste innen fristen i betalingspåminnelsen. Nemnda kom videre til at det måtte gis delvis medhold grunnet forsikringsselskapets sene melding om opphør i TFFAuto.

Saksfremstilling

Saken gjelder ileggelse av gebyr for uforsikret motorvogn for kjøretøy med registreringsnummer(...).

Klager var oppført som eier av kjøretøyet i Motorvognregisteret i den aktuelle perioden.

Det ble tegnet forsikring hos forsikringsselskap A den 6.1.20. Forsikringen ble brakt til opphør grunnet manglende betaling, og forsikringsselskapet la den 11.1.21 inn i TFFAuto, bransjens IT-system, at forsikringen ble brakt til opphør den 7.1.21.

Den 11.1.21 sendte Trafikkforsikringsforeningen varsel per SMS og e-post til klager, hvor det fremgikk at kjøretøyet var uforsikret, og at gebyrer kunne påløpe.

Kjøretøyet ble igjen forsikret den 11.1.21 i forsikringsselskap B.

Trafikkforsikringsforeningen ila klager den 12.1.21 et gebyr for uforsikret kjøretøy. Total gebyrperiode var fra og med 8.1.21 til og med 10.1.21.

Gebyrileggelsen ble påklaget den 14.1.21.

Vedlagt klagen fulgte kopi av e-postkorrespondanse mellom klager og forsikringsselskap A, samt klager og forsikringsselskap B.

Etter å ha mottatt klagen, henvendte Trafikkforsikringsforeningen seg til forsikringsselskap A for en uttalelse i saken. Forsikringsselskapet svarte den 2.6.21 følgende på henvendelsen, og skrev at:

Hei,

Faktura og purring ble sendt pr mail (...) hhv 06.12.20 og 24.12.20. Forsikringene ble automatisk avsluttet den 07.01.21, som spesifisert i purringen, og inkassovarsel sendt pr post 11.01.21. Vi har dermed gitt tilstrekkelig informasjon om at forsikringen ville bli avsluttet hvis ikke betaling ble registrert innen avtalt dato. Samme dato som inkassovarselet ble sendt (11.01.21) fikk vi oppsigelse fra [forsikringsselskap B] for overtagelse av innboforsikring 11.02.21. Reiseforsikring var allerede avsluttet i april 2020. Vi ser samtidig i TFF at bilen overtas av dette selskapet 11.01.21. Slutt faktura sendes hvor det fremgår at innbo avsluttes 10.02.21 iht oppsigelsen mens bilen kun er fakturert frem til 07.01.21. Denne kunne vi ikke gjenåpne da [forsikringsselskap B] allerede hatt lagt inn garanti. Inkassovarselet kom i retur 25.01.21 pga feil adresse og ble sendt på nytt dagen etter på til ny adresse. Den nederste konvolutten er poststempelt 11. januar da dette er datoen inkassovarselet er sendt ut. Datostempel 26. januar betyr at brevet kom i retur på denne datoen. Betalingsfristen på inkassovarselet har hele tiden vært 25.01.21.

Vedlagt uttalelsen fulgte kopi av avtalegiro datert 6.12.20, betalingspåminnelse datert 24.12.20 med fakturaspesifikasjon, inkassovarsel datert 11.1.21 samt erstatningsfaktura datert 11.2.21.

Forsikringsselskap A innga senere en ytterligere uttalelse i saken og skrev den 13.7.21 følgende:

Helt fra start 02.12.19 har vårt system sendt info, faktura og purringer vært sendt til epost (...) Det har ikke vært noe feilmelding eller beskjed om endret epost.

Forsikringene er ikke tilbakedatert til 07.01.21. Annullasjonsdato var 07.01.21 iht purring av 24.12.20 som varsler opphør hvis ikke betaling fant sted innen 07.01.21. Kunden fikk i desember 2020 info om overtagelse av [forsikringsselskap C] på hovedforfall 20.01.21.

Faktura X av 24.12.20 var slutt faktura (periode 20.12.20 – 19.01.21) og den ble ikke betalt innen fristen. I denne sluttfasen har kunden valgt et annet selskap og oppsigelse innbo (og reise som allerede var avsluttet) ble mottatt med overtagelse 11.02.21. Vi avsluttet iht denne oppsigelsen.

Oppsigelsen inkluderte ikke (...) og denne beholdt derfor opprinnelig opphørsdato pga manglende betaling den 07.01.21. Vi registrerte at [forsikringsselskap B] hadde overtatt bilen fra 11.01.21.

I korrespondanse med kunde 10.02.21 informerte vi om at hans reiseforsikring var avsluttet i april 2020 og at innbo var avsluttet iht oppsigelsen fra [forsikringsselskap B]. Vi ga også beskjed om at slutt faktura ville følge på epost dagen etter.

Opphør den 07.01.21 var iht purring og ev oppsigelse skulle vært fra denne datoen for å unngå gebyr på kjøretøy.

Klager har ifb. klagebehandlingen fremlagt flere dokumenter vedrørende forsikringens opphør m.m.

Klager har bl.a. lagt frem en bankutskrift som viser kvittering for betaling fra klager til forsikringsselskap A. Kvitteringen var datert 18.2.21 og pålød kr 457,37. Klager har også lagt frem et bilde av konvolutt fra forsikringsselskap A. Konvolutten var datostempelt 26.1.21 og inneholdt inkassokravet datert 11.1.21.

Videre har klager fremlagt kopi av e-post fra forsikringsselskap B ang. inngåelse av forsikringsavtale fra selskap B og kopi av oppsigelse/flytting av forsikring fra forsikringsselskap B.

Videre har klager også fremlagt informasjonsbrev fra forsikringsselskap C ang. bytte av forsikringsselskap og bilde av faktura fra forsikringsselskap C.

Klager har avvist at gebyrileggelsen kan opprettholdes og anført at det må gis dispensasjon for gebyret.

Klager har anført at det må gis dispensasjon for det ilagte gebyret grunnet forhold knyttet til forsikringsselskap A som medførte at det var utenfor klagers kontroll å overholde

forsikringsplikten. Forsikringen hos forsikringsselskap A skulle være gyldig frem til 20.1.21, og selskapet har urettmessig avsluttet forsikringen forut av denne datoen. Den opprinnelig faktura fra selskapet var feil og skulle ikke ha vært betalt. Fakturaen ble senere erstattet av en sluttregning. Klager har forsøkt å handle etter den informasjonen han fikk fra forsikringsselskap A, men kjøretøyet ble likevel uforsikret.

Videre har klager anført at det må gis dispensasjon for gebyret da det ikke var mulig å tegne forsikring innen tre døgn fra og med forsikringens opphør. Forsikringen opphørte på fredag, og ny forsikring ble ved første mulighet tegnet påfølgende mandag.

Avslutningsvis har klager anført at det må gis dispensasjon for det ilagte gebyret på grunnlag av at kjøretøyet ikke har vært i bruk i den aktuelle perioden.

Trafikkforsikringsforeningen har opprettholdt gebyrileggelsen og anført at det ikke er grunnlag for å gi dispensasjon for det ilagte gebyret.

Trafikkforsikringsforeningen har anført at forsikringens opphør ikke kan anses som et forhold utenfor klagers kontroll. Basert på forsikringsselskap As uttalelse og vedlegg fremstår det som selskapet varslet klager vedrørende manglende betaling, og klager kunne da fattet tiltak for å unngå at forsikringen gikk til opphør. Forsikringen opphørte grunnet manglende betaling, forut av overføringen til det nye forsikringsselskapet, og betalingsmislighold må regnes som et forhold innenfor klager kontroll.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Hovedspørsmålet i saken er om det finnes noe grunnlag for å dispensere fra det ilagte gebyret, helt eller delvis.

Trafikkforsikringsforeningen kan etter bilansvarsloven § 17 a annet ledd, jf. gebyrforskriften § 9 ettergi gebyret, helt eller delvis. Ettergivelse kan skje dersom unnlatsen av å tegne ansvarsforsikring må regnes som "unnskyldelig som følge av forhold utenfor den ansvarliges kontroll", jf. gebyrforskriften § 9. I Prop. 1 LS (2017-2018) side 202 uttalte Finansdepartementet blant annet følgende:

Den forsikringspliktige vil i forhold til gebyret og forsikringsplikten være ansvarlig for alle forhold innenfor sin "kontrollsfære", uavhengig av om vedkommende kan bebreides for disse forholdene. Kontrollerbare er forhold som den ansvarlige har kunnet påvirke. Det samme må gjelde for ny eier som ikke selv har tegnet forsikring ved kjøpet. Departementet legger til grunn at dispensasjonsfullmakten skal praktiseres strengt, og at bevisbyrden for at det foreligger et forhold utenfor den ansvarliges kontroll, må ligge på søkeren.

Når det gjelder forholdet mellom klager og hans daværende forsikringsselskap, tar nemnda utgangspunkt i at han 6.12.20 mottok faktura for perioden 20.12.20–19.21. Fakturaen er feiladressert, men ifølge selskapet har det helt fra starten 2.12.19 sendt info, faktura og purringer til klagers e-postadresse. Klager har selv bekreftet at han mottok fakturaen i sin e-post, men at han "stoppet den i nettbanken straks jeg ble informert via e-post spam at [navnet på det nye forsikringsselskapet] overtar for A".

Nemnda legger etter dette til grunn at fakturaen kom frem til klagers kunnskap til rett tid, men at han selv grep inn og stoppet den fra å bli betalt i nettbanken.

Klager kontaktet selskap B i desember 2019, og ifølge klager sa det nye selskapet, etter å ha undersøkt forholdet, at mulig overtagelse var 20.1.21, samme dag som forsikringsavtalen med hans opprinnelige selskap løp ut. Han avtalte da med B at overtagelse skulle finne sted 20.1.21, men forsikringsselskap B hadde ikke mulighet for å frita ham å betale frem til overtagelse, og dets tilsagn om overtagelse må derfor forstås under forutsetning om at klager hadde betalt premien til

A frem til overtagelsen. Han forsøkte i denne perioden også forgjeves å kontakte selskap A, men lyktes ikke tross iherdige forsøk.

Forsikringsselskap A har lagt frem kopi av betalingspåminnelse 24.12.20 der klager ble varslet om at forsikringsavtalen ville opphøre 7.1.21 dersom han ikke betalte senest denne datoen. Han ble også informert om at det etter avtalens opphør ville påløpe gebyr. Klager responderte ikke på dette brevet som nemnda anser mottatt som e-post.

Rettslig sett viser sakens opplysninger at klager ikke har sannsynliggjort noen endringsavtale med sitt opprinnelige forsikringsselskap A, og at han selv har grepet inn og stanset betalingen uten at noen nye avtale er påvist. Han kunne unngått gebyr ved å betale opprinnelig faktura, eller i det minste innen fristen i betalingspåminnelsen, og ville da unngått gebyr. Dette viser at klager hadde handlingsalternativer, og det er da ikke grunn til dispensasjon på dette grunnlag.

Klager har også anført at han bør gis dispensasjon fordi han var forhindret fra å tegne ny forsikring i helgen, og fordi kjøretøyet ikke var i bruk. Ingen av disse anførselene kan før frem, og nemnda nøyter seg med å vise til sekretariatets begrunnelse som tiltres.

Klager har endelig anført at gebyret ble gitt med tilbakevirkende kraft, idet selskap A først 11.1.21 la inn opplysninger i TFFAuto om at forsikringen opphørte 7.1.21. Nemnda har i en annen sak i dag behandlet det samme spørsmålet og der uttalt følgende:

Etter nemndas syn bør utgangspunktet være at forsikringsselskapene melder fra om utgått forsikring den dagen kjøretøyet ikke lenger er forsikret. Når selskapene ikke melder umiddelbart opphør, skyldes det antagelig at de tar høyde for at betaling kan finne sted siste dag og at det kan ta 1-2 dager før innbetalingen registreres.

Hovedformålet bak gebyrordningen er å hindre at motorkjøretøyer er uforsikret. Gebyrforskriften § 6 første ledd første setning lyder slik:

Trafikkforsikringsforeningen skal varsle siste forsikringstager av uforsikret motorvogn elektronisk (sms eller e-post) så snart det fremgår av TFFAuto at den er uforsikret, såfremt informasjon om mobiltelefonnummer eller e-postadresse er tilgjengelig for Trafikkforsikringsforeningen.

Bestemmelsen viser at lovgiver, ved å innføre elektronisk varslings, ønsker å gi forsikringstagerne mulighet for snarest mulig å ordne sine forsikringsforhold, men også at dette forutsetter at forsikringsselskapene melder fra til TFFAuto så snart som mulig etter at kjøretøyet er uforsikret. Dette formålet ivaretas etter nemndas syn best ved at forsikringsselskapene melder opphør første dag kjøretøyet ble uforsikret, men uansett senest to dager etter at forsikringen utløp. Dette vil også være en fordel for den gebyrpliktige som, selv om han har fått varsel om at forsikringen opphører en bestemt dato, gis en siste mulighet til å ordne opp i forholdet så tidlig som mulig og med minst mulig gebyr.

Selskapene er selvsagt klar over at deres ansvar overfor eventuelle skadelidte først opphører en måned etter at opphøret er meldt inn i TFFAuto, jf. forsikringsavtaleloven § 7-7, men det kan ikke etter nemndas syn være avgjørende for spørsmålet om når melding om opphør bør gis i forhold til de som står i fare for å måtte betale gebyr for manglende forsikring.

I denne saken utløp forsikringen torsdag 7.1.21. Selskap A burde da, på grunn av forestående helg, allerede fredag 8.1. ha lagt inn i TFFAuto at forsikringen utløp dagen før. Dersom Trafikkforsikringsforeningen hadde varslet klager samme dag slik de gjorde 11.1., ville klager med overveiende grad av sannsynlighet ha kunnet tegne ny forsikring samme dag og unngått gebyrkravet.

Nemnda er etter dette kommet til at klager gis medhold og fritas fra å betale noen del av gebyrkravet.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Klager gis medhold.

Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).